

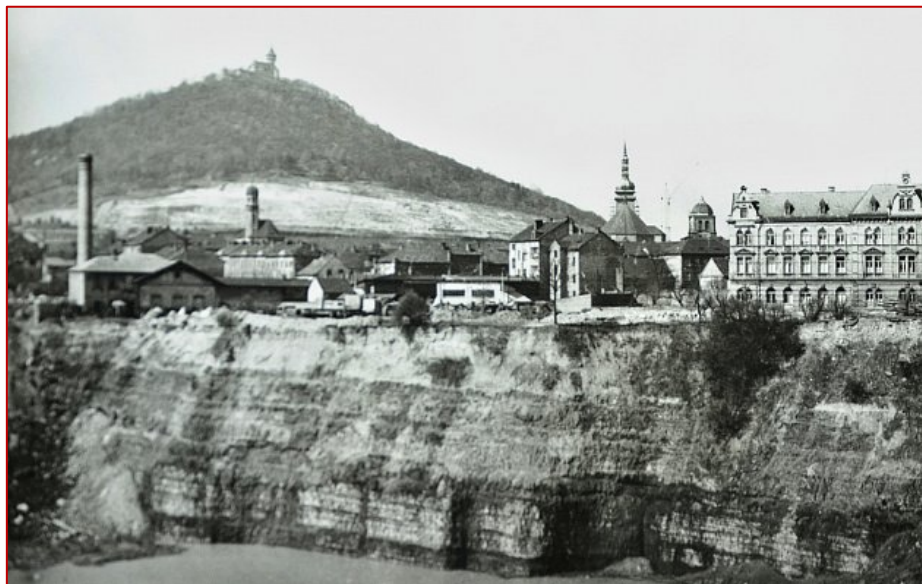
Fondy EHP 2014-2021

Program Kultura

Revitalizace movitého a nemovitého kulturního dědictví

Zachráněné kulturní dědictví starého Mostu

Detailní popis odborné části projektu – restaurování obrazů



1. STRUČNÉ SHRNUTÍ PROJEKTU

Hlavním cílem projektu je ochrana a péče o movité kulturního dědictví zaniklého historického města Most. Předmětem projektu jsou tak díla zachráněná ze staveb, které byly totalitním režimem systematicky zlikvidovány z důvodu těžby uhlí, a to postupně mezi 60. a 80. lety 20. století. Přestože vysoce cenné architektonické dědictví starého Mostu, z něhož se podařilo zachránit jen nepatrná část reprezentovaná transferovaným děkanským kostelem, nenávratně zaniklo, zůstala zachována řada památek movitého kulturního dědictví ze zbořených staveb. Mnohé z nich byly přeneseny do historicky cenné sbírky Oblastního muzea a galerie v Mostě¹ a tím *de facto* zachráněny před totálním zánikem či ztrátou.

Movité kulturní dědictví je dnes jediným hmatatelným dokladem minulosti významného a bohatého podkrušohorského města, které se kontinuálně vyvíjelo od středověku.

K restaurování jsou ze sbírky vybrána nejnáročněji restaurovatelná díla, která vyžadují nezbytný zásah. Jedná se o velkoformátové barokní obrazy z církevních staveb a rozměrné plátno světoznámého českého malíře Alfonse Muchy pocházející z mosteckého bankovního domu České záložny.

Přehled restaurovaných obrazů

Název obrazu	Inventární číslo	Stručný popis obrazu	Prohlášení za KP	Evidence v CES
Narození Krista a Klanění pastýřů	UOM 0883	Barokní obraz od Ignáce Raaba (1760-1770)	prohlášená kulturní památka – rejstříkové číslo 92653/35-1863	Ano – Sbírka Oblastního muzea v Mostě – kód sbírky MSM/002-05-10/198002 - číslo podsbírky 1552
Vidění sv. Terezie	UOM 0884	Barokní obraz od neznámého českého malíře podle předlohy Petra Brandla (1697-1700)	prohlášená kulturní památka – rejstříkové číslo 764626/35-1864	
Zavraždění sv. Václava	UOM 0882	Barokní obraz od neznámého českého malíře (1750-1770)	Ne	
Archanděl Michael vítězí nad ďáblem	UOM 0975	Barokní obraz od českého malíře z 1. poloviny 18. století	prohlášená kulturní památka – rejstříkové číslo 100150	
Smrt řádového bratra Pavla z Pedony	UOM 0689	Barokní obraz z roku 1573 od neznámého malíře (18. století?)	Ne	
Alegorie bohatství	UOM 0939	Poslední velkoformátový obraz Alfonse Muchy (1937)	Ne	

¹ Konkrétně se jedná dle CES MK ČR o sbírku Oblastního muzea v Mostě, podsbírku Obor 15 – Výtvarného umění, č. 1552. K 1. 1. 2019 bylo Oblastní muzeum v Mostě sloučeno s Galerií výtvarného umění v Mostě, jejíž sbírka je evidována samostatně.

2. POPIS JEDNOTLIVÝCH OBRAZŮ A NÁVRH RESTAURÁČSKÝCH KROKŮ NEZBYTNÝCH K JEJICH OCHRANĚ

Text uvedený níže detailně popisující jednotlivé obrazy, shrnující jejich současný stav a navrhuující další postup vychází zejména ze „Záznamu z metodické, technologické a technické konzultace zaměřené na díla havarijního stavu v podsbírce výtvarného umění“ provedené dne 3. 6. 2019 kurátorkou Mgr. Jitkou Šrejberovou Ph.D. a restaurátorkou Renatou Novotnou Zemanovou.

Navrhovaný postup restaurování kulturních památek bude dále konzultován se zástupci státní památkové péče. Následně budou podle uvedených zjištění a závěrů stanoveny základní podmínky a principy pro zpracování restaurátorských záměrů stanovujících další postup restaurování.

2.1. Barokní obraz Narození Krista a Klanění pastýřů

Zjištěný stav a poznání dochovaných kulturně historických hodnot výtvarného díla:

Jedná se o pozdně barokní obraz – rozměrnou olejomalbu na plátně (467 x 275 cm) obdélného, segmentovitě ukončeného tvaru z let 1760-1770. Obraz je dílem malíře Ignáce Raaba (+1787) a pochází z chóru zbořeného piaristického kostela ve starém Mostě. Kompozičně volně vychází z Correggiova obrazu „Svatá noc“ (1530). Malba na bolusovém podkladě znázorňuje v předním plánu na tmavém pozadí uprostřed Pannu Marii v narůžovělém oděvu a modrém plášti se sepjatýma rukama, před níž v jeslích spočívá malý Ježíšek, v pozadí vlevo je patrný obličej přihlížejícího sv. Josefa s lilií v pravé ruce a s levou rukou na hrudi, po stranách přiklekající adorující pastýři. Šerosvitný výjev je ozářen shora diagonálně z nebes dopadajícím proudem světla, částečně ozařujícím i vznášející se postavičky puttů a cherubínské hlavičky. S ohledem na vrstvy nečistot a zakalené pozůstatky ztmavělých laků nejsou detaily malby v pozadí příliš rozeznatelné.

Obraz je v havarijním stavu. Jeho restaurování je nezbytné a nutné.

Havarijní stav obrazu a nutnost záchranných restaurátorských prací je v příloze Žádosti doložena Rozhodnutím odboru školství, kultury a sportu Magistrátu města Mostu vydaným dne 22. 7. 2019 jako závazné stanovisko podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči pod č. j. MmM/081080/2019/OŠKaS/MK.

Aktuálně se dílo nachází na podestě 3. NP, podložené fólií a kartonem. Obraz má vertikálně zlomený napínací podrám, jehož vlivem došlo k výrazným vertikálním trhlinám ve středu obrazu, konkrétně ve figuře Panny Marie. Originální plátěná podložka se odděluje od dublovacího plátna. Obraz má mnoho defektů ve své celé ploše. Tyto defekty jsou opět trhliny a díry jak v originální, tak v druhotné plátěné podložce. Malba je značně vyschlá – chybí olejové složky, výrazně zašpiněná prachovými depozity, lak je zakalený. Cílem restaurátorského zásahu by mělo být navrácení malby do prezentovatelného stavu.

Předpokládané restaurátorské zásahy by se měly odvíjet od podrobného restaurátorského průzkumu. Tento průzkum bude v první řadě zaměřen na možnost navinutí obrazu na válec a transportování do ateliéru restaurátora. Pokud tento postup bude restaurátorem vyloučen z důvodu hrozícího poškození barevné vrstvy, bude navržena alternativa restaurování přímo v místě budoucí prezentace obrazu. I v případě, že se bude moci obraz transportovat do ateliéru restaurátora, musí být zvážena možnost, kde nově zrestaurovaný obraz opětovně vypnout na nový vypínací podrám (zda v ateliéru restaurátora nebo v místě prezentace obrazu).

Oblastní muzeum a galerie v Mostě (dále také jen „OMGM“) bude v rámci projektu řešit možnosti budoucího umístění obrazu, a to s ohledem na jeho značné rozměry.

Samotné restaurování by mělo obsahovat tyto kroky:

1. vyhotovení podrobného restaurátorského průzkumu a záměru;
2. revize stávajícího stavu vypínacího podrámu a určení, zda bude truhlářsky opraven nebo bude vyhotoven podrám zcela nový;
3. revize povrchu malby a eventuální lokální scelení defektů a aplikace přelepů z důvodu transportu obrazu;
4. náhledy v UV-luminiscenci, odběry vzorků pro laboratorní průzkum;
5. sejmutí dublovacího plátna;
6. scelení defektů v plátěné podložce;
7. nová voskopryskyřičná rentoaláž;
8. sondáž organickými rozpouštědly;
9. sejmutí lakové vrstvy;
10. sejmutí nevyhovujících retuší a přemaleb;
11. tmelení;
12. retuše;
13. závěrečná laková izolace;
14. vyhotovení podrobné restaurátorské zprávy.

Obrázek 1: Barokní obraz Narození Krista a Klanění pastýřů



Zdroj: Oblastní muzeum a galerie v Mostě

2.2. Barokní obraz Vidění sv. Terezie

Zjištěný stav a poznání dochovaných kulturně historických hodnot výtvarného díla:

Předmětem restaurování je pozdně barokní obraz – rozměrná olejomalba neznámého autora na plátně obdélného, segmentovitě ukončeného tvaru o rozměrech 243 x 146 cm, pořízená údajně v roce 1794. Obraz pochází z předsíně zbořeného piaristického kostela ve starém Mostě.

Dílo kompozičně volně vychází z tematicky obdobného staršího obrazu Mystické zasnoubení sv. Terezie z Avilly od Petra Brandla z pražského kostela sv. Josefa. Malba na bolusovém podkladě znázorňuje v předním plánu po levé straně světici v řeholním rouchu z poloprofilu s lehce rozpraženými rukama, které sv. Josef zezadu rukama nasazuje zlatý náhrdelník jako výraz souhlasu se založením konventu. Zprava se k Terezii snáší Kristus, který jí pravou rukou jako symbol mystického zasnoubení podává místo prstenu hřeb vytažený z levé dlaně, přičemž levou ruku klade jako symbol lásky na srdce. Uprostřed v dolní části se nachází jako symbol čistoty lilie a mezi oběma postavami andělci s rozevřenou knihou, do které další andělek sype shora květy růží. V pozadí se vznášejí polopostavy andělů a putti, výjev je ozářen shora diagonálně z nebes dopadajícím proudem světla, částečně ozařujícím i další vznášející se postavičky putti a cherubínské hlavičky. S ohledem na vrstvy nečistot a zakalené pozůstatky ztmavých laků nejsou detaily malby v pozadí příliš rozeznatelné.

Jde o kvalitní malbu zatím neznámého malíře, vyhotovenou podle tematicky shodné předlohy malíře Petra Brandla. Vedle umělecké hodnoty díla je obraz také mementem jednoho ze zlikvidovaných kostelů starého Mostu.

Obraz je v neuspokojivém stavu. Jeho restaurování je nezbytné.

Neuspokojivý stav obrazu a nezbytnost provedení restaurátorských prací je v příloze Žádosti doložena Rozhodnutím odboru školství, kultury a sportu Magistrátu města Mostu vydaným dne 2. 7. 2019 jako závazné stanovisko podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči pod č. j. MmM/094808/2019/OŠKaS/MK.

Aktuálně se dílo nachází v depozitáři ve svislé poloze. Obraz byl v minulosti restaurován. Součástí restaurování bylo dublování na novou plátěnou podložku pomocí pravděpodobně voskopryskyřičné směsi. Tato směs je patrná na zadní straně obrazu, kde tvoří voskové výkvěty. Povrch malby je zašpiněn, lak je zažloutlý a zakalený. Jako nejvýraznější defekt je průraz v pravé spodní části obrazu a pozměněná struktura krakeláže v místě středového kříže vypínacího podrámu. Krakeláž pohledově tvoří jakýsi otisk tohoto kříže.

Malba je soudržná s podkladem, ale zároveň lokálně značně zkrakelovaná. Plátěná podložka je při spodním okraji zvlněná. Masivní profilovaný ozdobný rám obrazu je v současné době přetřen nepůvodní zelenou barvou. Jeho zlacené lišty jsou značně setřené, až na červený bolusový podklad. Cílem restaurátorského zásahu by mělo být navrácení malby do prezentovatelného stavu.

Předpokládané restaurátorské zásahy by se měly odvíjet od podrobného restaurátorského průzkumu. OMGM by mělo řešit možnosti budoucího umístění obrazu.

Samotné restaurování by mělo obsahovat tyto kroky:

1. vyhotovení podrobného restaurátorského průzkumu a záměru;
2. revize stávajícího vypínacího podrámu a jeho oprava (podrám je vhodné zachovat);
3. náhledy v UV-luminiscenci, odběry vzorků pro laboratorní průzkum;
4. sejmutí dublovacího plátna;
5. scelení defektů v plátěné podložce;
6. nová voskopryskyřičná rentoaláž;

7. sondáž organickými rozpouštědly;
8. sejmutí lakové vrstvy;
9. sejmutí nevyhovujících retuší a přemaleb;
10. tmelení;
11. retuše;
12. závěrečná laková izolace;
13. ozdobný rám – restaurování:
 - a. revize dřevěné hmoty, případná petrifikace,
 - b. zpevnění uvolněné vrstvy polychromie,
 - c. sondáž barevných vrstev,
 - d. sejmutí nevhodných barevných nátěrů,
 - e. obnova křídování,
 - f. obnova zlacení,
 - g. obnova původní barevnosti rámu;
14. vyhotovení podrobné restaurátorské zprávy.

Obrázek 2: Barokní obraz Vidění sv. Terezie



Zdroj: Oblastní muzeum a galerie v Mostě

2.3. Barokní obraz Zavraždění sv. Václava

Zjištěný stav a poznání dochovaných kulturně historických hodnot výtvarného díla:

Předmětem restaurování je pozdně barokní obraz – rozměrná olejomalba neznámého autora na plátně obdélného, segmentovitě ukončeného tvaru o rozměrech 240 x 150 cm. Obraz pochází ze zbořeného piaristického kostela ve starém Mostě.

Dílo zachycuje moment zavraždění sv. Václava u dveří kostela ve Staré Boleslavi, kam se utíkal schovat. Malba na bolusovém podkladě znázorňuje na středu postavu sv. Václava, který se drží klepadla kostelních vrat. Marň se snaží uniknout dvojici katanů, z nichž se jej muž v útočném pokleku po jeho levici – podle legendy Hněvsa, chystá probodnout. Druhý muž přibíhá po jeho pravici s kopím a loučí, kterou jakoby ozařoval celou scénou. Incident se podle legendy měl odehrát v noci. Nad celou scénou se vznáší putti s palmovými ratolestmi, a to aby podtrhli Václavovo mučednictví. Vedle umělecké hodnoty díla je obraz také mementem jednoho ze zlikvidovaných kostelů starého Mostu.

Obraz je v havarijním stavu. Jeho restaurování je nezbytné a nutné.

Aktuálně se dílo nachází v depozitáři ve svislé poloze. Obraz byl v minulosti restaurován. Součástí restaurování bylo dublování na novou plátěnou podložku pomocí pravděpodobně voskopryskyřičné směsi. Tato směs je patrná na zadní straně obrazu, kde tvoří souvislou plochu. Povrch malby je zašpiněn, lak je zažloutlý a zakalený. Jako nejvýraznější defekty jsou rozměrově výrazné plochy s chybějící barevnou vrstvou a odhalenou plátěnou podložkou. Malba je značně zkrakelovaná a lokálně uvolněná. Jsou patrné drobné průrazy. Plátěná podložka je při spodním okraji zvlněná. Masivní profilovaný ozdobný rám obrazu je v současné době přetřen nepůvodní zelenou barvou. Jeho zlacené lišty jsou značně setřené, až na červený bolusový podklad. Cílem restaurátorského zásahu by mělo být navrácení malby do prezentovatelného stavu.

Předpokládané restaurátorské zásahy by se měly odvíjet od podrobného restaurátorského průzkumu. OMGM by mělo řešit možnosti budoucího umístění obrazu.

Samotné restaurování by mělo obsahovat tyto kroky:

1. vyhotovení podrobného restaurátorského průzkumu a záměru;
2. revize stávajícího vypínacího podrámu a jeho oprava (podrám je vhodné zachovat);
3. náhledy v UV-luminiscenci, odběry vzorků pro laboratorní průzkum;
4. sejmutí dublovacího plátna;
5. scelení defektů v plátěné podložce;
6. nová voskopryskyřičná rentoaláž;
7. sondáž organickými rozpouštědly;
8. sejmutí lakové vrstvy;
9. sejmutí nevyhovujících retuší a přemaleb;
10. tmelení;
11. retuše;
12. závěrečná laková izolace;
13. ozdobný rám – restaurování:
 - a. revize dřevěné hmoty, případná petrifikace,
 - b. zpevnění uvolněné vrstvy polychromie,

- c. sondáž barevných vrstev,
- d. sejmutí nevhodných barevných nátěrů,
- e. obnova křídování,
- f. obnova zlacení,
- g. obnova původní barevnosti rámu;

14. vyhotovení podrobné restaurátorské zprávy.

Obrázek 3: Barokní obraz Zavraždění sv. Václava



Zdroj: Oblastní muzeum a galerie v Mostě

2.4. Barokní obraz Archanděla Michaela vítězího nad ďáblem

Zjištěný stav a poznání dochovaných kulturně historických hodnot výtvarného díla:

Barokní obraz – rozměrná olejomalba (180 x 110 cm) zatím neznámého středoevropského autora na plátně obdélného, segmentovitě ukončeného tvaru.

Dílo pochází z období 1. poloviny 18. století. Je dochován bez původního rámu. Malba kompozičně znázorňuje v předním plánu lehce nakročeného archanděla Michaela z poloprofilu oděného v římské zbroji, s oválným, lehce vypouklým štítem se znamením kříže před tělem a diagonálně pozdviženou pravou rukou třímající krátký plamenný meč. Oběma nohama v lehkém kontrapostu stojí na horizontálně orientovaném korpusu na zádech ležícího okřídleného draka – ďábla se zvířecími pařáty a otevřenou tlamou, do jehož hrudi bije tenká zalamovaná klikatka blesku.

Lehce vlevo dolů nakloněnou hlavu archanděla Michaela charakterizuje sličný výraz mladistvé tváře s přivřenými očima a drobnou čelenkou v kadeřavých vlasech. Dynamiku výjevu podporuje v masivních objemech se vzdouvající draperie narůžovělého pláště s těžkými zalamovanými záhyby při pravém boku. Zatímco spodní část výjevu symbolicky tone v šerosvitně temných tónech s náznaky pekelných plamenů v pozadí, horní část s oblakovým pozadím a okřídlenou andělí hlavičkou je lehce prosvětlena rozptýleným světlem pronikajícím mezi oblaky shůry.

Dílo bylo již v minulosti restaurováno včetně dublování na novou plátěnou podložku prostřednictvím patrně klihoškrobové směsi. Jde o velmi kvalitní a z hlediska kompozice, barevné výstavby i provedení detailů vytríbenou malbu. S ohledem na depozity nečistot a ztmavlé laky však nejsou její některé detaily příliš rozeznatelné.

Jde o kvalitní malbu zatím neznámého středoevropského malíře dokládající úroveň barokního malířství v podkrušnohorské oblasti a současně dobovou oblíbenost této ikonografické tematiky v oblasti při konfesijní hranici, odrážející se i v početných patrociniích sakrálních stavbách.

Přestože byl obraz v minulosti restaurován, je v havarijním stavu. Jeho restaurování je nezbytné a nutné.

Havarijní stav obrazu a nezbytnost provedení restaurátorských prací je v příloze Žádosti doložena Rozhodnutím odboru školství, kultury a sportu Magistrátu města Mostu vydaným dne 9. 3. 2020 jako závazné stanovisko podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči pod č. j. MmM/027227/2020/OŠKaS/PV.

Aktuálně se dílo nachází v depozitáři ve svislé poloze. Součástí restaurování bylo dublování na novou plátěnou podložku pomocí pravděpodobně klihoškrobové směsi. Povrch malby je zašpiněn, lak je zažloutlý a zakalený. Jako nejvýraznější defekty jsou partie s uvolněnou odpadávající a chybějící malbou. Tyto defekty jsou patrné především v širokých pásech při okrajích obrazu. Plátěná podložka je zvlněná. Vypínací podrám je klínovací a zdá se být v uspokojivém stavu. Nejeví se nutná jeho výměna. Cílem restaurátorského zásahu by mělo být navrácení malby do prezentovatelného stavu.

Předpokládané restaurátorské zásahy by se měly odvíjet od podrobného restaurátorského průzkumu. OMGM by mělo řešit možnosti budoucího umístění obrazu.

Samotné restaurování by mělo obsahovat tyto kroky:

1. vyhotovení podrobného restaurátorského průzkumu a záměru;
2. revize stávajícího vypínacího podrámu a jeho oprava (podrám bude zachován);
3. náhledy v UV-luminiscenci, odběry vzorků pro laboratorní průzkum;
4. sejmutí dublovacího plátna;
5. scelení defektů v plátěné podložce;

6. nová voskopryskyřičná rentoaláž;
7. sondáž organickými rozpouštědly;
8. sejmutí lakové vrstvy;
9. sejmutí nevyhovujících retuší a přemaléb;
10. tmelení;
11. retuše;
12. závěrečná laková izolace;
13. vyhotovení podrobné restaurátorské zprávy.

Obrázek 4: Obraz Archanděla Michaela vítězího nad ďáblem



Zdroj: Oblastní muzeum a galerie v Mostě

2.5. Barokní obraz Smrt řádového bratra Pavla z Pedony roku 1573

Zjištěný stav a poznání dochovaných kulturně historických hodnot výtvarného díla:

Barokní obraz ze 17. století – olejomalba od neznámého autora na plátně obdélného tvaru o rozměrech 205 x 131 cm. Obraz pochází ze zbořeného piaristického kostela ve starém Mostě, kde byl podle všeho druhotně uložen. Dle zobrazení mohl původně pocházet z areálu kláštera minoritů.

Dílo zachycuje moment smrti řádového bratra Pavla z Pedony roku 1573. Zobrazenou scénu identifikuje nápis na spodním okraji obrazu a bratra jeho oděv určuje jako člena řádu františkánů. Bratr Pavel je zde vyobrazen jako zbožný syn Matky církve. O jeho životě se zmiňuje *Annalium seu Sacrarum historiarum ordinis Minorum S. Francisci*, vytištěné roku 1632. Pavel vynikal mimořádnou zbožností a úctou vůči Panně Marii, kterou dokumentuje schéma zobrazení a zobrazené předměty. Jeho čistota a nevinnost je umocněna zástupem nemluvnat, která doprovázejí trůnící Pannu Marii – královnu nebe, a jejího syna žehnajícího bratrovi z klína matky. Vedle umělecké hodnoty díla je obraz také mementem jednoho ze zlikvidovaných kostelů starého Mostu.

Obraz je v neuspokojivém stavu. Jeho restaurování je nezbytné.

Aktuálně se dílo nachází v depozitáři ve svislé poloze. Obraz nebyl v minulosti výrazněji restaurován. Vypínací podrám je v uspokojivém stavu. Povrch malby je zašpiněn, lak je zažloutlý a zakalený. Celý povrch malby je výrazně miskovitě zkrakelován. Lokálně jsou patrné pouze drobné oděrky a defekty. Plátěná podložka již neplní svou funkci nosiče, je značně uvolněná a zvlněná. Masivní profilovaný rám obrazu je nepůvodní, tmavě hnědé až černé barvy. Jsou patrné pouze drobnější defekty. Cílem restaurátorského zásahu by mělo být navrácení malby do prezentovatelného stavu.

Předpokládané restaurátorské zásahy by se měly odvíjet od podrobného restaurátorského průzkumu. OMGM by mělo řešit možnosti budoucího umístění obrazu.

Samotné restaurování by mělo obsahovat tyto kroky:

1. vyhotovení podrobného restaurátorského průzkumu a záměru;
2. revize stávajícího vypínacího podrámu a jeho úprava (podrám je vhodné zachovat);
3. náhledy v UV-luminiscenci, odběry vzorků pro laboratorní průzkum;
4. aplikace ochranného přelepu;
5. voskopryskyřičná rentoaláž;
6. sondáž organickými rozpouštědly;
7. sejmutí lakové vrstvy;
8. sejmutí nevyhovujících retuší a přemaleb;
9. tmelení;
10. retuše;
11. závěrečná laková izolace;
12. ozdobný rám:
 - a. revize dřevěné hmoty, případná petrifikace,
 - b. vyretušování drobných defektů do stávající barevnosti;
13. vyhotovení podrobné restaurátorské zprávy.

Obrázek 5: Barokní obraz Smrt řádového bratra Pavla z Pedony roku 1573



Zdroj: Oblastní muzeum a galerie v Mostě

2.6. Alegorie bohatství od Alfonse Muchy (poslední velkoformátové dílo z roku 1937)

Zjištěný stav a poznání dochovaných kulturně historických hodnot výtvarného díla:

Alfons Mucha, Alegorie bohatství, 1937, olej na plátně, rozměry 240 × 460 cm – veřejnosti málo známý obraz proslulého českého malíře Alfonse Muchy byl vytvořen pro Českou záložnu v Mostě. Šlo o součást mobiliáře její nové budovy na tehdejším I. náměstí, vybudované v letech 1932 až 1934. V obraze se odráží jak smysl bankovního domu, tak prostředí, pro které byl určen. Mucha v něm zachytil typickou lokální klientelu i skutečnost, že mostecká Česká záložna byla v době první republiky jedním z největších bankovních ústavů v kraji. Díky tomu se významně podílela na finanční podpoře kulturně-společenského života a vzdělávání české obce v Mostě. Velkoformátové dílo navazuje nejen stylově, ale i obsahově na cyklus Slovanská epopej (1910–1928). Takzvaný Bůh Mamon, jak byl obraz původně označen při zápisu do sbírky, by tak měl být spíše interpretován jako slovanský bůh Veles (též Volos). Výjev samotný nepředstavuje pouze bohatství ve smyslu hmotného majetku, ale také kulturní bohatství českého národa. Lze jej tak současně v kontextu doby chápat jako oslavu výdobytků a úsilí demokratické Československé republiky, založené v roce 1918.

Obraz je v neuspokojivém stavu. Jeho restaurování je nezbytné.

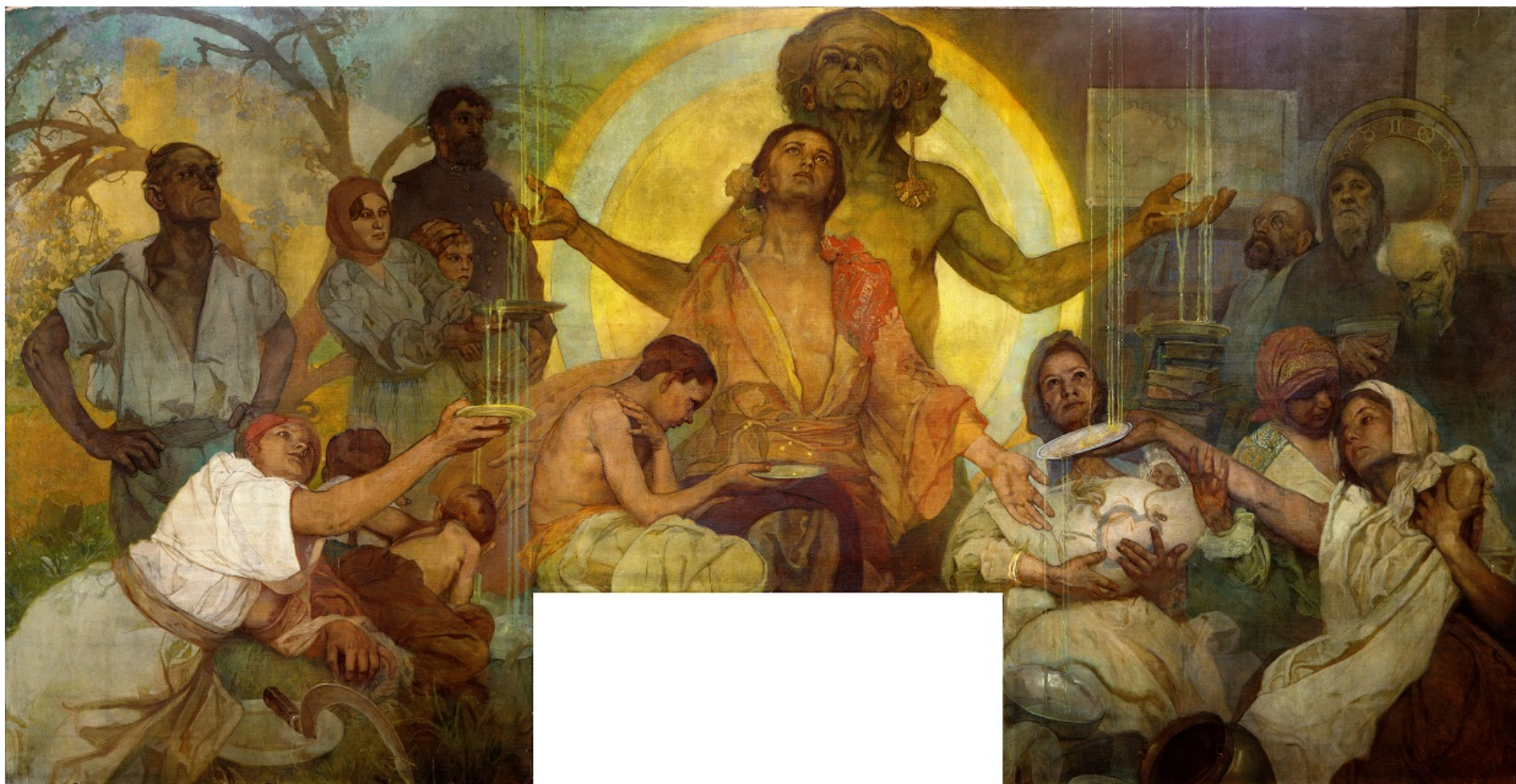
Současná podoba obrazu je značně diskutabilní, a to vzhledem k výřezu malby a narušení celé kompozice obrazu. Jinak je stav malby obrazu ve velice dobrém stavu. Je patrné pouze několik průrazů při obvodu celého obrazu a lokálně je malba mírně sedřená. Jinak se plátěná podložka jeví jako stabilní. Malba je soudržná s podkladem, nekrakeluje, neodpadává. Cílem restaurátorského zásahu by mělo být navrácení obrazu do původního tvaru tak, aby kompozice malby byla co nejméně narušena.

Předpokládané restaurátorské zásahy by se měly odvíjet od nastudování problematiky celého obrazu a předložení několika variant výsledného řešení. OMGM plánuje umístit obraz do budoucí stálé expozice ve 3. NP s tím, že restaurování bude prováděno na místě a zapojeno do edukačního programu.

Samotné restaurování by mělo obsahovat tyto kroky:

1. vyhotovení nákrešů (modelů) několika variant výsledného řešení;
2. revize stávajícího vypínacího podrámu a jeho úprava či vyhotovení nového;
3. náhledy v UV-luminiscenci;
4. aplikace nového plátna v místě výřezu pomocí striplingu;
5. scelení defektů;
6. opětovné vypnutí na podrám;
7. sondáž organickými rozpouštědly;
8. sejmutí povrchových nečistot;
9. tmelení;
10. retuše;
11. závěrečná laková izolace;
12. vyhotovení podrobné restaurátorské zprávy.

Obrázek 6: Alegorie bohatství od Alfonse Muchy (poslední velkoformátové dílo z roku 1937)



Zdroj: Oblastní muzeum a galerie v Mostě